

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Votum charitatis neq[ue] rationi rectæ repugnare: neq[ue] eius
persolutione[m] cuiq[ue] reddi impossibilem. XXIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER TERTIVS.

licet ecclesiastico decantando, contēplatione, orōne, & sancto scri-
pturarū studio, interdū etiā & uerbi diuini prædicatiōe: sunt occu-
patissimi. Cum etiā oblatrat eosdē ab alijs accipere beneficia: &
nulla suis benefactoribus munera rependere. qui plane cumulatio-
nem & ampliōrē illis referunt gratiam q̄ acceperūt; retribuētes, p
corporalibus bonis spiritualia, orationes assiduas, oblatiōes sacro-
sanctæ eucharistiæ, & alia pia opera: animabus suorū benefacto-
rū summopere conferentia. Cum deniq; eosdē calumniatur alioꝝ
deuorare substantiā: in detrimentū uere pauperū, nullisq; quā
sibiipsis benefacere. qui ex donationibus piorū principū sibi desi-
gnatis, & proprijs suarū domorū prouētibus; debitū sibi uictū legi-
time accipiunt, nihil alienū uendicantes, aut ex pijs aliorū eleemo-
synis ob rationabilē causam acceptis: uitā sustentant, quotidianasq;
ex ijs quæ supersunt fragmentis eleemosynas: alijs pauperibus e-
rogare nunq̄ desistunt, & præter huiusmodi reliquias: maiores eti-
am eleemosynas, secundū suā facultatē & constitutionē regulæ, so-
lent distribuere. Verū hæc obrectatoria amarulētāq; mentis infla-
næ uerba, in postrema obiectione expressa: ob maledicentiā obla-
trandiq; rabiē, pene indigna sunt quæ refellant. usque adeo à ueri-
tate distorta conspiciuntur: absurdaq; & improba.

¶ **V**otū castitatis neq; rationi recte repugnare: neq; eius
per solutionē cuiquā reddi impossibilem. **Cap. XXIII;**

I. » **D**Ecimateria Lutheri obiectio. **V**ota monastica, re-
» ctæ rationi cōtranunt: & in primis uotū castitatis,
» quandoquidē recta decernit ratio, si quicq̄ impossi-
» bile nobis factū fuerit: nos ampli⁹ ad illud nō astringi.
» Quare quoduis uotū, quantūcunq; rectū & piū
» fuerit: si nō possit à nobis impleri, desinit esse uotū. **E**xempli gratia
» si quis uouerit se iturū ad sanctū Iacobū: & inopia pressus aut gra-
» ui affectus morbo carcere uel detentus aut morte correptus, non
» possit illud exequi: est absolutus coram deo, quamuis uotum non
» compleat. **S**ed in religioso qui uoto castitatis se astringit, infirmi-
» tas carnis potest esse tanta: ut nec ieiunijs nec oratiōibus, nec exer-
» citio domari possit. **I**s igitur impune uotū castitatis, qd implere nō
» ualet, soluere poterit: & ad coniugalē statū se conferre. **Q**uinimmo
» cū tale corā deo uotū ædidit: id sub cōditione debuit interpretari,
» se scilicet

se scilicet seruaturū cælibatū: si modo senserit illū sibi possibilem, & quādiu potuerit integre illum conseruare. **Hæc Lutherus ait.**

Responso. Nunq̄ id tribuendū: aliquod uotorū monasticorum rectitudini rationis & recto mentis iudicio repugnare, neq; ullum eorum triū præcipuorū uotorū nobis unq̄ reddi impossibile. Admittendū est autē: ad impossibile neminē aut lege diuina aut uoto obligari. cū uotū duntaxat de ijs fieri possit: quæ à nobis expleri queunt. Proinde cū quippiā factū est nobis impossibile, q̄uis ante uoto promissum, pro eo impossibilitatis articulo nequaquā obstringi mur ad illius impletionē: sed tantummodo ad curandam illius uoti

Quid faciendū, cū uotū expleri nō potest.

in aliud opus bonū commutationē, per eos qui auctoritate possēt illius faciendæ cōmutationis, ecclesiasticos præfules: & ad operis illius in q̄d facta est uoti cōmutatio, executionem. At uero omnino negādū est: uotū castitatis nobis impossibile fieri posse, fatēdumq; ingenue, nunq̄ infirmitatē carnis tantū posse succrescere: ut quā tācumq; adhibuerimus diligentīā illi relucēdi, cogamur tamen ei demū succumbere & tandem sæuæ libidini manus dare uictas.

Nempe si quis ad implorandam opem diuinā studiose confugiat: quod nō possit homo esse continēs nisi deus dederit. si etiā sibi ipsi nō desit: arma spūalia ad tutamē castitatis, sobrietatē, abstinentiā, exercitiū laboris, deuotionē occasionū libidinis, & reliqua id genus munimēta assumens: tandē lasciuīā carnis adiutore deo deuinet, & castitatis assequetur coronā atq; brauiū. **Fidelis** em̄ est deus (inquit **Apostolus**) qui nō patietur uos tentari supra id q̄d potestis: sed faciet etiā cum tentatione prouentū, ut possitis sustinere.

Sapient. 8

1. Corin. 10

Fateor equidē non debere quempiā præcipitanter & incōsulte proflire ad faciendū deo uotū castitatis: sed prius propriæ conditionis & dispositionis facere periculū, atq; apud se explorare naturæ suæ qualitātē & habitudinem: an possit tale perferre iugum.

Quod ubi cōpertū habuerit, se opitulante deo posse continentīā seruare incontaminatā: tunc in confidentia diuini auxiliij emittere poterit uotū perpetuæ castitatis, & satagere ad illud illabefactē soluendū. quod tandē supernæ gratiæ præsidio feliciter explebit.

Quæ enim homini sunt impossibilia ex seipso: redduntur eidē ex deo possible, neq; sumus sufficientes ex nobis ad tam arduā uirtutem capeſſendā: sed sufficientia nostra ex deo est. **Neq; putamus**

Marci 10
2. Corin. 3

uerim ullā dari posse tantā in aliquo carnis infirmitatē atq; propē
 sionē ad lapsum: quæ non possit suffragāte diuina gratia his sex ad
Cassiodorus. miniculis edomati, enumeratis à **Cassiodoro** super **Matthæū**. sobri-
 etate scilicet, operatione quæ deuitet ocū, asperitate cultus, in-
 hibitione sensuū, raritate sermonis cū honestate, euitatiōe deniq;
 oportunitatis & personæ & loci & tēporis. necnō & alijs spūalib;
 antidotis atq; remedijs: quæ sancti patres abūde literarū monumē-
 tis tradiderūt. Porro eximius pater & eruditioe insignis **Thomas**
Vualden. **Walden**, sæpenumero supra citatus in capite sexagesimoseptimo
 sui operis præclari de sacramentalibus: egregie confutat excusati-
 ones in peccatis eorū, qui post factū continētiae uotū dicunt se nō
 posse cōtinere propter infirmitatē carnis. luculenter ostendēs au-
 thoritate **Chrylostomi** & **Augustini**: eos etiā omnes id posse cū
 dei adiutorio, dūmodo uelint. ¶ Quod autē deinde in hac obiectione
 proponit **Lutherus**, uotū castitatis à religioso fieri debere sub
 hac conditione: dūmodo à uouente seruari possit, & quādiu perci-
 piet uouens ipsam castitatē sibi esse possibile: omnino deridiculum
 est. Præberet enim ea uouēdi ratio ac modus ansam cuiq; resilien-
 di à uoto castitatis iam facto: quando libitum sibi foret. quod cau-
 saretur se continētiam amplius seruare non posse: ob carnis infirmi-
 tatē. Et ita magna aperiretur fenestra, qua quis sibi ipsi indulgens,
 à cælibatu transiret ad nuptias & à religione ad seculū, quod totū
 III. statū monasticū summopere dedecoraret. ¶ Decimaquarta ob-
 iectio. Inter ipsa monastica statuta, ea est affinitas atq; cognati-
 o, ut si de uno illoꝝ possit pater monasticus dispensare: æquo iu-
 re idē possit de omnibus. & si unū assignetur de quo dispēfare non
 ualeat: æquali omnino ratione de nullo statutorū dispēfare queat.
 Atqui de horis canonicis in ecclesia cōtinendis, de abstinentia car-
 niū, obseruatōe ieiunioꝝ, delatione cilicij & cæteris id genus, pōt
 supremus monasterij rector cū religioso ualitudinario aut graui se-
 neclute pressio dispensare, relaxareq; rigore istarū austeritatū cir-
 ca illū, ob causam rationabilē. Igit̄ consimili iure si quē fratrū suo-
 rū uiderit pater monasterij agitātū procellis libidini: poterit eun-
 dē relaxare à uoto castitatis, ducendēq; uxoris facultatē illi indul-
 gere. Et ita nō erit uotū castitatis in illo ppetuū: sed cōmutabitur
 V. in castitatē cōiugalē. Hęc **Lutherus**. ¶ Responso. Non est admit-
 tendū:

tendū: quod in hac obiectione primo assumitur loco. Nam inter ea quæ ad monasticam spectant institutionem: quædam sunt essentialia, utpote tria uota præcipua, in quibus totius religionis summa consistit: quæq; apud omnes sine discrimine religionum monasticæ species, uniformiter ædunt & obseruant. Et in nullo horum trium, dispensatio superioris habere potest locum: cum dicat Innocentius tertius in epistolis decretalibus, titulo de statu monachorum, cap. cum ad monasterium. Nec æstimet abbas: quod super habenda proprietate possit cum aliquo monacho dispensare. quia abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo est annexa regulæ monachali: ut contra eam nec summus pontifex possit licentiam indulgere. Hæc Innocentius. Si igitur non potest monacho summus pontifex relaxare uotum continentiam, neq; facere eidem potestatem ducendi uxorem: quomodo id poterit abbas monasterii, cuius longe est inferior potestas? Alia uero sunt in constitutionibus monasticis accidentaria, & quæ non cadunt sub uoto: conducuntur quidem ad trium uotorum obseruantiam, sed in diuersis domibus religiosis alia atq; alia. Qualia sunt: modus & qualitas uestiunt, genera ciborum, ieiuniorum obseruationes, ritus ac cærimoniam: apud diuersos uariæ. Et hæc quoniam non ad ipsam religionis pertinet substantiam sed proprietates accidentarias: non adeo exacte sunt in sua integritate tenenda, quin pater monasterii occurrente morbo alia uel legitima causa possit super illis cum religioso dispensare, quoniam in manu eius est relicta potestas relaxandi talia statuta alicui particulatim de quibus non fiunt uota: quando uiderit oportunitatem illud efflagitantem. Quocirca ex eo quod permittit abbas cuius suorum religiosorum esum carniuum, ubi recta id exposcit ratio, præter regulæ decretum: nequaquam probe conficias, ipsum etiam posse eidem dare facultatem subeundi scædera nuptialia, & alligandi se uxori. Huic accedit, quod nunquam in aliquo religioso potest dari tanta libidinum procella: quin illa possit sedari alio remedio quam nuptiarum contractu, ut pote diuini auxilii imploratione, de quo ait Paulus. Omnia possum in eo: qui me confortat. Philip. 4.

¶ Quod non potest uotum castitatis ob difficultatem cælibatus in coniugium commutari: quod etiam deus nihil nobis præcepit factum impossibile.

Cap. XXV.
Decima.